

# Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni

"BATORYM" NA WOLNOŚĆ (02.10.2014)

**Nocą z 1 na 2 października 1939 roku, grupa oficerów Marynarki Wojennej i funkcjonariuszy Straży Granicznej, podjęła próbę przełamania blokady morskiej polskiego wybrzeża i przedarcia się, z kapitulującego Helu do Szwecji, na pokładzie kutra pościgowego ORP "Batory". W 75 rocznicę, Stowarzyszenie Weteranów Polskich Formacji Granicznych, postanowiło upamiętnić tamten wojenny epizod.**

Przedstawiciele Stowarzyszenia, w asyście orkiestry i funkcjonariuszy Morskiego Oddziału Straży Granicznej z zastępcą komendanta MOSG kmdr SG Wojciechem Heninborchem oraz dyrektora Muzeum MW Tomasza Miegonia, złożyli wieńce na Płycie Marynarza Polskiego.

Następnie, na terenie plenerowej ekspozycji Muzeum MW, przypomniano dzieje kutra pościgowego SG "Batory" - historię jego budowy, służbę w ochronie granicy morskiej, udział w obronie wybrzeża, przedarcie się do Szwecji, internowanie, powrót do kraju, wreszcie powojenną służbę. Cała uroczystość odbyła się praktycznie na tle "Batorego" - dzisiaj eksponatu Muzeum Marynarki Wojennej. Uratowany od zagłady przez pasjonatów - ludzi związanych niegdyś z okrętem, stanowi cenny, wyróżniający się fragment muzealnej ekspozycji.

Na ręce dyrektora Muzeum MW złożono Duży Znak Pamiątkowy Straży Granicznej II RP, honorujący "Batorego" i jego dzielną załogę. Goście zwiedzili także muzealne ekspozycje.

**Kuter pościgowy SG "Batory" - zbudowano na zlecenie Ministerstwa Skarbu według projektu inż. Aleksandra Potyrały. Stocznia PZInż. w Modlinie, 23 czerwca 1932 roku, przekazała jednostkę Straży Granicznej. Wraz z 3 mniejszymi motorówkami strażniczymi, tworzyły Flotyllę Straży Granicznej. Jego przeznaczeniem była służba celna i sprawowanie tzw. policji morskiej na polskich wodach terytorialnych. Okręt rozwijał prędkość pościgową ok. 25 węzłów, uzbrojony był w 2 ckm-y Maxim, załogę stanowiło 9 funkcjonariuszy SG.**

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany do Marynarki Wojennej. W czasie działań wojennych, ORP "Batory" przewoził ciężko rannych do szpitala w Gdyni. W dniach 1 - 2 września uczestniczył w obronie przeciwlotniczej portu Hel. Z inicjatywy oficerów Marynarki Wojennej podjęto, za zgodą kadm. Józefa Unruga, próbę przerwania blokady morskiej. Była to jedyna udana próba przedarcia się z kapitulującego Helu. Na Gotlandię, 16 uczestników eskapady,



Goście przy KP "Batory" w Muzeum MW



KP "Batory" przed wodowaniem



Wieńce na Płycie Marynarza Polskiego



dotarło po południu 2 października. "Batory" został internowany, przez całą wojnę stał przycumowany do burty także internowanego "Daru Pomorza".

Po wojnie służył w Wojskach Ochrony Pogranicza (WOP). Po 1957 roku pływał po Wiśle i Zalewie Zegrzyńskim jako jednostka szkoleniowa Ligi Przyjaciół Żołnierza (później Liga Obrony Kraju). W 1969 roku wycofany został z eksploatacji. Od całkowitego zniszczenia uratowany przez pasjonatów morskiej historii, przeholowany do Helu, w 1975 roku został osadzony na lądzie jako pomnik w porcie wojennym. Od 2009 roku, odrestaurowany i zakonserwowany, jest eksponatem Muzeum Marynarki Wojennej. To najstarszy zachowany okręt polskiej konstrukcji i budowy.

Fot. Henryk Nagrodzki, MMW



[Orkiestra MOSG](#)





[Dyrektor Muzeum MW Tomasz Miegoń wita gości](#)



[Wystąpienie kmdra SG Wojciecha Heninborcha](#)





[Duży Znak Pamiątkowy Straży Granicznej II RP dla Muzeum MW](#)



[Duży Znak Pamiątkowy Straży Granicznej II RP dla Muzeum MW](#)





["Batory" w Muzeum MW](#)

[Przy](#)





[Przy "Batorym" w Muzeum MW](#)



[Zwiedzanie ekspozycji plenerowej](#)





[Zwiedzanie ekspozycji plenerowej](#)

Wydruk ze strony: [www.muzeummw.pl](http://www.muzeummw.pl)